

48

Jeden Kościół czy wiele Kościołów?

Pod jednym dachem

Było to w Kodniu, po powstaniu styczniowym, gdy car odebrał kościół ► **unitom** i dał prawosławnym. Unici nie chcieli ustąpić. Akurat wypadło święto Michała Archanioła. Jedni wyszli z procesją w prawo, drudzy w lewo. Wreszcie spotkały się ze sobą krzyże. Nikt nie chciał ustąpić, zaczęto się bić tymi krzyżami i chorągwiami...

Dzisiaj żyjemy ze sobą w zgodzie. Prawosławni przychodzą na nasze odpusty, wielu z nas jedzie do prawosławnego klasztoru w Jabłecznej na św. Onufrego, znanego z brody do samej ziemi. Spotykamy się to tu, to tam z okazji ślubów, pogrzebów i innych uroczystości. Bywa i tak, że pod jednym dachem w jednej rodzinie żyją razem katolicy, prawosławni i unici.

Andrzej Madej OMI, *Dziennik wiejskiego wikarego* (fragment)

Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, by świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś.

Ewangelia według św. Jana 17, 20-21

Jeden lud Boży

Chrystus chciał, aby wszyscy, którzy w Niego wierzą, stanowili jeden lud Boży, jeden Kościół. Jezus polecił głoszenie Ewangelii zarówno Żydom, jak i poganom. Dał nowe przykazanie miłości. Tuż przed swoją męką, która była ofiarą pojednania ludzi z Bogiem i między sobą, modlił się o jedność wierzących. Ustanowił Eucharystię jako sakrament jedności i zesłał Ducha Świętego, który ożywia i jednoczy Kościół. Wreszcie jako zewnętrzną formę i gwarancję jedności ustanowił pod przewodnictwem Piotra Kolegium Dwunastu, którego kontynuację stanowi Kolegium Biskupów pod przewodnictwem papieża.

Zdzisław J. Kijas, *Odpowiedzi na 101 pytań o ekumenizm*

Rozłamy

W dziejach chrześcijaństwa z winy samych wierzących doszło do licznych rozłamów, które doprowadziły do powstania wspólnot kościelnych zachowujących co prawda nadal jedną wiarę, lecz nieznaną najwyższego autorytetu biskupa Rzymu – papieża w sprawach wiary i dyscypliny kościelnej.

Najpoważniejsze skutki miała schizma wschodnia, która w 1054 r. ostatecznie rozdzieliła Kościoły prawosławne i Kościół rzymskokatolicki. U jej podstaw leżały głębokie różnice między kulturą chrześcijańskiego Wschodu i Zachodu, istniejące już

w starożytności chrześcijańskiej. Na Wschodzie przeważały elementy kultury greckiej, hellenistycznej, na Zachodzie – łacińskiej. Wschód pasjonował się teologią, Zachód zaś skupiał uwagę na organizacji i dyscyplinie Kościoła. Pogłębiające się różnice doprowadziły do wykształcenia się dwóch kręgów cywilizacyjnych: chrześcijaństwa bizantyjskiego i zachodnioeuropejskiego. Ostatecznie doszło do wzajemnych klątw kościelnych, które przypieczętowały rozłam istniejący do dzisiaj.

W chrześcijaństwie zachodnim dokonały się jeszcze inne rozłamy. Najpierw w wyniku reformacji wyodrębniły się Kościoły protestanckie (ewangelicy i anglikanie). Pod koniec XIX w., głównie na skutek sprzeciwu wobec ogłoszenia dogmatu o nieomylności papieża (1870 r.) od Rzymu oddzieliły się Kościoły starokatolickie i narodowe.

na podstawie: Władysław Łydka, *Ekumenizm*, Daniel Olszewski, *Schizmy*, w: ks. Andrzej Zuberbier (red.), *Słownik teologiczny*

Roman Czarnecki, *Trójca Święta*, 1983

PYTANIA I ZADANIA

1. W oparciu o tekst Ewangelii według św. Jana i powyższy obraz odpowiedz, kto jest doskonałym wzorem i podstawą jedności Kościoła.
2. Na podstawie tekstu *Jeden lud Boży* odpowiedz, w jaki sposób Jezus zapewnił jedność Kościoła
3. Uzupełnij tabelkę. Wykorzystaj teksty *Rozłamy* oraz *Masz wiadomość!*.

Kościoły chrześcijańskie	
katolickie	inne

4. Spośród podanych warunków dialogu ekumenicznego wybierz dwa, twoim zdaniem, najważniejsze. Uzasadnij swój wybór.

Trzeba się nawzajem słuchać, a nie wygłaszać monologi.

Trzeba znać zasady swej wiary i nimi żyć.

Trzeba być szczerym i autentycznym.

Nie wolno wykorzystywać dialogu do manipulowania drugą stroną.

Każdy dialog wymaga akceptacji podstawowych wartości.

Konieczna jest wiara w sens podjętej rozmowy.

Trzeba szanować poglądy drugiej strony.

5. Przeczytaj tekst *Pod jednym dachem*. Spośród zasad wymienionych w zadaniu 4. wskaż te, których zachowanie umożliwia zgodne życie prawosławnych i katolików w Kodniu.

ZADANIE DODATKOWE

Wybierz i opisz jedno z niekatolickich wyznań chrześcijańskich w Polsce. Przedstaw jego historię, podobieństwa i różnice z katolicyzmem, specyficzne obrzędy, strukturę. Możesz skorzystać z Internetu.

Jak sądzisz?

Kościół gromadzi ludzi z różnych narodów, kultur, zwyczajów. Inaczej wyrażają swą wiarę chrześcijanie w Azji, inaczej w afrykańskim Kamerunie, a jeszcze inaczej na północy Europy. Czy twoim zdaniem ta różnorodność jest zagrożeniem dla jedności Kościoła, czy raczej jego bogactwem?

Logo
Polskiej Rady Ekumenicznej

Modlitwa ekumeniczna w Wieczerniku na górze Syjon

Refleksja i modlitwa

Pojednanie przekracza ludzkie siły, dlatego konieczna jest modlitwa o moc Ducha Świętego. Potrzebna jest też twoja decyzja, że będziesz pielęgnować pokój i pojednanie w swym sercu. Już teraz, tam, gdzie żyjesz, możesz być zaczynem jedności i zaufania.

Boże, uczyn mnie narzędziem
Twojego pokoju!

Jeśli chcesz...

Rozłamy między ludźmi rodzą się tam, gdzie ambicje jednych zderzają się z interesami drugich, gdzie brak woli zrozumienia i przebaczenia. Co możesz zrobić, gdy sam znajdziesz się w takiej sytuacji?

Chrystus mówi w Ewangelii: Kiedy wspomnisz, że brat twój, którokolwiek, ma coś przeciwko tobie, najpierw idź i pojednaj się z bratem swoim. Pogódź się ze swoim przeciwnikiem szybko! Jezus nie mówi: Odłóż na później! – tylko: Najpierw, nie zwlekając, idź się pojednać!

Brat Roger z Taizé

SŁOWNIK

► **unici** – tu: wyznawcy prawosławia, którzy w wyniku unii brzeskiej (1596) i unii użhorodzkiej (1646) przeszli na katolicyzm, zachowując obrządek wschodni; szerzej: chrześcijanie wywodzący się z różnych Kościołów wschodnich, którzy uznali prawdy wiary i zwierzchność Kościoła rzymskokatolickiego, zachowując własną liturgię, ustrój kościelny, duchowość i specyfikę kościelno-prawną

Masz wiadomość!

- Ekumenizm – gr. *oikumene* – ziemia uprawna, zamieszkała, w odróżnieniu od pustyni; dążenie do przewyżczenia podziałów i przywrócenia pełnej jedności w wierze i wspólnocie eucharystycznej wszystkich ochrzczonych.
- Już dziś Kościół rzymskokatolicki i Kościoły prawosławne umożliwiają w pewnych okolicznościach i za zgodą władzy kościelnej interkomunię, czyli uczestnictwo swoich wiernych w wspólnej Uczcie Eucharystycznej.
- Najważniejsze zadania ruchu ekumenicznego to: wspólne głoszenie Ewangelii słowem i czynem, wspólna modlitwa, wspólne działanie dla dobra ludzi, dialog w celu lepszego poznania nauki wiary i życia innych chrześcijan, odnowa i reforma Kościoła.
- Światowa Rada Kościołów skupia ponad 340 Kościołów chrześcijańskich ze 120 krajów. Są to Kościoły tradycji prawosławnej, a także protestanckiej: anglikanie i ewangelicy (luteranie i ewangelicy reformowani), metodyści, baptyści i zielonoświątkowcy oraz kościoły starokatolickie i narodowe, które uznają Jezusa Chrystusa za Boga i Zbawiciela. Kościół rzymskokatolicki nie należy do tej Rady, ale ma w niej swego przedstawiciela i ściśle z nią współpracuje.
- W styczniu każdego roku na całym świecie chrześcijanie różnych wyznań modlą się wspólnie podczas Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.